

agrupació excursionista talaia

FEDERATS A:

federación catalana de montaña
federación catalana de esquí
comité de exploraciones subterráneas de cataluña
asociación española de camping y caravana

CARRER ANSELM CLAVE, 3 - TELEFON 893 12 57 - VILANOVA I LA GELTRU

CIRCULAR PER ALS SOCIS
JULIOL 1973

Dies 14 i 15 de Juliol 1973

III.^{er} CAMPAMENT LOCAL INFANTIL

d'iniciació a la muntanya

BOSC DE LA MUNIA

Sta. Maria de Miralles

foc de camp - jocs - marxes
iniciació a la muntanya - natura

Per més detalls i inscripció al
local social de l'A. E. TALAIA

LA COVA DE LES RONDES

(1)

La Serra d'Ancosa és una llarga serralada que s'estén en direcció nord-est a sud-oest, des de les immediacions del poble de Mediona, al Penedès, fins al Pont d'Armentera, a l'Alt Camp. Abraça en total una llargada d'uns 23 km. Queda subdividida en sectors formats per les serres anomenades de Puigfred, de Rocamur, d'Esgavellats i de Montagut. Hi destaquen els cims del Montagut (962 m.), Puig Formigosa (995 m.), Puig Castellar (945 m.), Rocamur (826 m.) i Puigfred (700 m.).

En els seus faldars septentrionals es formen les capçaleres de les rieres de Miralles i de la Llacuna, les quals, convertides més enllà en Riera de Carme i Riudebitlles, respectivament, desemboquen ambdues a l'Anoia. En els vessants meridionals neixen les rieres de Marmellar, Pontons i el Foix, l'extensa xarxa hidrològica de les quals estructura i defineix el conjunt de les comarques penedesenques i en constitueix la Serra d'Ancosa, la muralla natural que les limita en el sector N.

Tant aquesta serra com quasi tota la zona que l'envolta, és constituïda principalment per calisses del triàsic. A Migdia de la serra discorre, paral·lelament a aquesta, la Gran Falla Penedesenca. Altres falles més petites, en el mateix sentit, o creuant-les perpendicularment, formen una xarxa de fractures geològiques, que són la causa fonamental de la formació de la majoria dels fenòmens espeleològics d'aquest massís.

La cavitat més coneguda és indubtablement l'Avenc d'Ancosa (o de la Plana d'Ancosa), la qual, en opinió d'algun filòleg, ha donat origen al nom de la serra, ja que al seu parer la paraula "Ancosa" significa, en celta, la Cova. El nom de *Speluche de Anchosa* el veiem en diversos documents del s. XII de l'Arxiu de Santes Creus, en relació amb l'època en què els monjos cistercencs intentaren establir un cenobi a la Plana d'Ancosa, abans de traslladar-se definitivament a les ribes del Gaià.

L'avenc d'Ancosa fou explorat per primera vegada l'any 1907 per l'equip dirigit per Mn. Faura i Sans. Altres cavitats del mateix sector són l'Avenc d'en Viumala, explorat el mateix any pel mateix equip, i la Cova de la Vall de Serbes, explorada el 1894 per Lluís Marià Vidal, del Centre Excursionista de Catalunya. L'any 1909, el Club Muntanyenc publica el llibre *Sota Terra*, que resumeix les exploracions espeleològiques portades a cap pels membres de l'entitat en els dos anys anteriors. El llibre inclou el primer catàleg espeleològic de Catalunya, elaborat per Mn. Faura, i que conté un total de 463 cavitats. A la zona de la Llacuna són esmentades les cavitats citades, i, a més, la cova de Can Vilar (o Mas Vilar), l'Avenc (?) i la cova de Santa Maria de Miralles, la qual no sabem si hem d'identificar amb la de la Sensada o la de França.

Queda sense catalogar, en aquella relació i en altres posteriors, una gran cavitat situada prop del castell de Vilademàger i que possiblement seria poc coneguda pels naturals del país, ja que en el curs de la passada guerra civil fou utilitzada com a amagatall d'alguns pagesos que així eludiren la movilització. En la dècada dels cinquanta, l'E.R.E., de l'A.E.C. de Vilafranca i Grup de col·laboradors del Museu, portaren a cap una notable campanya d'exploració i catalogació espeleològica a la part muntanyosa de l'Alt Penedès, amb inclusió de la serra d'Ancosa. En una de les poques masies habitades del sector de Vilademàger els fou indicada l'existència d'una cavitat situada prop del curiós monòlit conegut amb el nom de Roca del Frare.

Prop de la masia de Can Marquet s'aixeca un alterós espadat d'uns 40 m. d'altura, anomenat les Roques d'en Seguers o Roca Vermella. Es tracta dels efec-

tes d'una de les falles transversals, la qual discorre de NE a SW. Al peu de la cinglera hi ha una depressió longitudinal a tot el llarg de la paret, i a la part oposada una serreta en forma d'esquena d'ase. Sembla que en produir-se la falla el sector oest sofrí un desplaçament, separant-se de la cinglera de la Roca Vermella i quedant dislocada la gran massa roquera que la componia. Aquesta dislocació produí la formació de la Roca del Frare i altres monòlits menys notables al llarg de l'esquena d'ase. Per altra part, a l'interior d'aquesta, entre els blocs clivellats anà formant-se una gran cavitat.

Altres blocs despresos davallaren pendent avall fins a estabilitzar-se. Hi destaca un gran bloc hexaèdric conegut amb el nom d'*El Dau*. En un dels seus costats hi ha un rebuidat natural, el qual, convenientment complementat amb un marge de pedra seca, constituïx un excel·lent abric. Altres blocs dispersos pels contorns es veuen igualment habilitats com a refugis. El fet que en aquests llocs i en les vinyes i camps immediats s'hagin trobat destrals de pedra i fragments de sílex treballat, dona peu a suposar l'existència d'un poblat ibèric en aquell paratge. L'agost de 1956, els membres de l'Agrupació Excursionista Catalunya, delegació de Vilafranca, portaren a cap un minuciós registre i exploració del lloc, excavant-se l'enterrament d'un infant d'uns 8 o 10 anys, junt al qual es trobaren fragments de ceràmica hallstàtica i sílex, tot pertanyent a l'època final del Bronze. Anteriorment, el propietari de Can Marquet havia trobat en una esquerra roquera una espasa de bronze, trencada, del mateix període.

En el curs de les excavacions esmentades, els vilafranquins foren assabentats de l'existència d'una gran cova, l'entrada de la qual era molt difícil de localitzar. El 23 de setembre del mateix any s'organitzà un grup de recerca, els membres del qual, després d'intens escorcoll aconseguiren trobar el que posteriorment ha estat designada *Boca B*. Un cop dins de la cavitat no fou difícil trobar la *Boca A*, la qual quedava completament tapada d'espessos matolls.

Foren explorades les galeries que serviren d'amagatall en el curs de la guerra civil, i es baixà al pou que hi ha a l'extrem d'aquestes. Un cop a baix davallaren per una tartera de grossos rocs que finia en una gran sala en la qual foren trobats diversos cranis braquicèfals, ossos i ceràmica pròpia del Neolític. La cambra de grans proporcions fou batejada amb el nom de Sala dels Cranis.

Des del primer moment s'aprecià el traçat laberíntic de la cavitat, pel qual motiu li escau el nom de Cova de les Rondes, per les giragonçes que cal efectuar per recórrer les infinites galeries entrecreuades. Però ens asseguren que la denominació té un origen faceciós, relacionat amb una juguesca establerta pels exploradors i topògrafs en quant a costejar rotativament les begudes refrescants, cada vegada que enllestien la tasca espeleològica.

JOAN VIRELLA

NOTA

Se recuerda a los socios que la próxima circular corresponderá a los meses de Agosto y Septiembre conjuntamente.

NOTICIARI

EL PRESIDENT, ACCIDENTAT

En el curs de les passades festes de Pentacosta, el nostre President, en Josep Blanes, tingué la dissort d'accidentar-se en el curs d'una excursió pirinenca als Bessiberris. En creuar la riera que baixa d'aquells serrals, prop del gran llac, cedí una placa de glaç i caigué amb tan mala fortuna que es trencà una cama. Els seus companys, Jani F. i A. Torres, tractaren d'habilitar una llitera per transportar el ferit, però els esforços van resultar inútils per falta de materials adequats. No hi hagué altra solució que baixar un dels companys fins a la carretera i anar a cercar auxili a Viella, on el Cos de Bombers té organitzat un equip de Salvament de Muntanya, els excel·lents membres del qual s'encarregaren del rescat del nostre company.

Traslladat posteriorment a Vilanova i assistit, als pocs dies, pels serveis mèdics de la Mutualitat Esportiva, li ha estat tractada la fractura, en la qual havia sofert desplaçament d'os, i actualment es troba a casa seva amb la cama enguixada. Es diu que en té per un parell de mesos. Mentres tant, es farà càrrec de la Presidència de l'Entitat, el Vice-President, en Xavier Capdet.

UN ALTRE ABOCADOR D'ESCOMBRERIES

Pel setmanari "El Eco" de la veïna població de Sitges, ens assabentem de la instal·lació d'un abocador d'escombreries en una explanada propera a les ruïnes del Castellet de Garraf, antiga fortificació medieval situada dalt d'uns penyals i que podem contemplar tot passant per la carretera o des del tren.

Aquest "dipòsit controlat" està destinat a rebre les deixalles dels poblats i nuclis de Garraf, la Ginesta, Vallbona i els campings situats en aquell sector. El clàssic itinerari de Garraf a Can Llussà passarà tocant les escombreries, cosa que el farà rebutjable. El lloc no és gens lluny de la zona urbanitzada de xalets, als propietaris dels quals maleïda la gràcia que els farà l'abocador, per més necessari que sigui.

El mal exemple de l'abocador barceloní va donant els seus fruits, i els responsables de torn cerquen les solucions que els semblen més factibles, sense cap consideració als possibles afectats ni a la degradació del paisatge.

(Els articles només reflexen les opinions de llurs autors)

President: Josep Blanes - Circular: V. Carbonell - Secretària: Montserrat Bartí

SECCIÓ DE CULTURA

(Grup d'Investigacions Arqueològiques)

Prospeccions al fondal de Viladellops

per X. Virella

Prosseguint la nostra tasca de localització i catalogació dels jaciments arqueològics del Garraf vam dedicar durant els mesos de Febrer i Març un seguit de jornades a l'exploració del "Fondal de Viladellops", per tal de reconèixer la Cova del Pi, anys enrera estudiada pel Delegat d'Excavacions Arqueològiques a Vilanova, Sr. Bellmunt. Teníem, per altra part, notícia que en aquest fondal es trobaven altres coves, de possible interès arqueològic, el que s'ha vist, en part, confirmat per les cates practicades i les troballes superficials.

BAUMA DELS MASETS

Està situada a uns 700 metres de la carretera a la vora dreta de la riera, pocs metres per damunt del tàlveg i enfront d'uns safareigs de sulfatar. Es una gran bauma amb bones condicions d'abric. Té uns 6 metres de profunditat per 5 d'amplada i 4 d'alçada. El pis és de roca i el sediment existent està molt remogut. Els materials es troben molt barrejats i fragmentats. Havem recollit diversos esclats de sílex, un petit gratador finament retocat, alguns fragments de ceràmica ibèrica, que no donen cap forma, i una moneda de coure amb la llegenda BARCINO CIVITAS 1612.

COVA DELS TRES FORATS

Remuntant uns 30 metres la vessant dreta del barranc i a uns 200 m. de la "Bauma dels Masetes" en direcció a la carretera, es troba al costat mateix d'un corriol la boca de l'avenc "Tulita" i a poca distància la "Cova dels Tres Forats". Com totes les cavitats estudiades és una surgència fossilitzada en avançat curs de degradació. Presenta bones condicions d'abric, malgrat que hi hagi una cata de 50 cm.

Com a detall anecdòtic afegirem que hi vam trobar "un sílex" que, en principi ens va semblar un gratador, així i tot, un entès arqueòleg del Museu Arqueològic de Barcelona va classificar la peça com una "pedra de fusell" (pedrenyera) de les utilitzades en les armes de foc dels segles XVII o XVIII.

COVA DEL PI

Es troba a un nivell superior al de les coves esmentades anteriorment i a uns cent metres de la "Cova dels Tres Forats", en direcció a la carretera. En els treballs efectuats l'any 1955, en aquesta cova, es van recollir dos grans de collar de pedra calça, un petit nucli i un esclat de sílex i alguns fragments de ceràmica que van permetre reconstruir part dels fons d'una gerra. Els materials estan exposats a la Secció Arqueològica del Museu de la Geltrú (1).

TROBALLES SUPERFICIALS

A prop de la "Bauma dels Masetes" abunda la ceràmica del tipus campanià, ibèric i romà. Aquest nucli ibero-romà va ser estudiat anys enrera, però es va considerar de poca importància, motiu pel qual les referències bibliogràfiques són poc extenses (2). Al Museu Monogràfic del Castell d'Olèrdola són exposats alguns materials d'aquest jaciment, amb la indicació "ceràmica ibero-romana de l'ermita de Viladellops". Són tal com els que havem recollit, trossos de ceràmica de diferents classes, ibèrica decorada i llisa, gris ampuritana i "terra sigillata".

No lluny de la "Cova dels Tres Forats" vam recollir un tros de destal, corresponent aproximadament, a la seva meitat inferior, de basalt, finament polida. Les seves mides són: llargada 42 mm., amplada 49 mm., i gruix 18 mm.

(segueix)

PROSPECCIONS AL FONDAL DE VILADELLOPS

A pocs metres de la carretera i per sota d'un grup de cavitats sense condicions d'habitabilitat que havem nomenat "Forats de la Fita" hi ha gran profusió de sílex molt deshidratat. La majoria són esclats sense treballar i algunes masses per desbastar però la presència d'un eina de doble ús, un perforador-tallant retocat i un fragment de fulla senzilla de 2 cm. de llargada i secció transversal trapezoidal ens fan pensar que possiblement estem en presència d'un taller a l'aire lliure. L'estudi d'aquest suposat taller és molt difícil degut a la molta brolla que cobreix la zona. Hi hem recollit, també, part del que creiem que és una pedra d'esmolar, de gres vermellós molt compacta.

L'equip de recerca el van constituir J. Virella, J. Ferrer, J. Sabrià i X. Virella.

Els materials seran exposats temporalment a les vitrines del nostre local social. Després passaran a disposició del Museu Monogràfic d'Olèrdola.

BIBLIOGRAFIA

(1).— Joan Bellmunt.— "Notas de Arqueología de Cataluña y Baleares II", Ampuries vol. XXIV (1962).

(2).— A. Ferrer y P. Giró.— "La colección Prehistórica del Museo de Vilafraça del Penedés", Ampuries vol. V (1943).

J. Solé Caralt, "Bisbal Històrica" pág. 65.

37.ª Marxa Excursionista de Regularitat de Catalunya

El dia 13 de maig, amb un esplèndid dia, s'efectuà aquesta marxa, la més popular del calendari excursionista, com ho prova la inscripció de més de quatre-cents excursionistes de la ciutat de Reus, i es realitzà pels contorns de la Serra de la Mussara i riu Siurana.

L'itinerari s'iniciava al Bosc de l'Agustenc, prop del poblet de la Mussara, i seguia cap a la Font de la Salut, carretera de la Febró, Riu Siurana, Font Senglar, Cingles del Barranc de Prades, el Grau, Molí de l'Esquirola, Barranc del Gorg, les Gorgues, Collet de la Torre, Gallicant (control de dinar), i Plana de Verdú, final de la cursa. El camí era molt ben escollit i creiem que la gran majoria d'excursionistes participants en van quedar plenament satisfets, gràcies als canviants paisatges on veiem que es combinen bellament el rocam, l'aigua i la vegetació. La nostra sincera felicitació als excursionistes reusencs.

La classificació dels nostres equips fou la següent:

Lloc	Dorsal	Noms	Punts
29	294	N. Jorba - J. Planas	26
32	99	M. Prats - J. Ràfols	26
39	53	Ll. Daviu - A. Llurba	27
49	387	Tina M. - Blanca F.	28
55	102	Assumpta B. - Jani F.	29
65	401	I. Serrano - M. Raventós	31
212	38	V. Carbonell - J. Virella	46
236	269	S. Baig - J. Mula	49
237	68	D. Margalet - J. R. Sabrià	49
238	1	J. Blanes - Pili M.	49
239	14	R. Martí - Maria P.	49
255	207	I. Ruiz - N. Sánchez	51
263	29	Isabel R. - J. Toledano	52
350	170	T. Muela - J. Gudín	118

L' A. E. Talaia quedà classificada en el novè lloc entre les entitats, amb 79 punts.

FINANCIAMOS TODA CLASE DE VEHICULOS

No solamente comprando obtiene beneficio sino que después no le dejamos desamparado

Nuestros servicios garantizan su tranquilidad

- Asesoría Jurídica
- Organización de Empresas
- Departamento Gestoría
- Seguros

Oficina Colaboradora: Asesoría Jurídica y Contable

Jardín, 11 - Tel. 893 26 74

Secció Nàutica TIPLAY

Creuer Canaries, 34 - Tel. 893 29 98 - Vilanova i la Geltrú

ESCOLA SKI

COMPRA VENDA D'EMBARCACIONS

DISTRIBUIDOR DUCATI

Secció Agrícola TIPLAY

Sant Josep, 10 - Tel. 893 30 89 - Vilanova i la Geltrú

Taller reparació de motos,
venda de maquinària agrícola,
reparació de maquinària agrícola

Esports TIPLAY

Material esportiu per:

Tenis - Fútbol - Hockei - Basquetbol - Atletisme
Alpinisme - Esquí - Gimnasia

Tenim tot el que necessiteu

VISITEU-NOS A: Rbla. Vidal, 17 - Vilanova i la Geltrú